

### แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวกการลบที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100,000

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เวลา 2 ชั่วโมง

\*\*\*\*\*

1. สาระการเรียนรู้ โจทย์ปัญหาการบวกที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100,000 มีการกระจายจากหลักสิบไปหลักหน่วย

#### 2. สาระสำคัญ

การแก้โจทย์ปัญหาต้องอ่านโจทย์ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ แปลความเป็นประโยคสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ และค้นหาข้อคำถามที่ไม่ได้ระบุไว้ในโจทย์เพื่อนำมาวางแผนแก้ปัญหาคิดคำนวณ หาคำตอบ ซึ่งการหาผลบวกของจำนวนสองจำนวนที่มีการกระจายจากหลักสิบไปหลักหน่วย ให้นำจำนวนที่อยู่ในหลักเดียวกันมาบวกกันและตรวจสอบคำตอบได้

#### 3. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มฐ. ค1.2 และ ป.3/2

มฐ. ค6.1 และ ป.3/1, ป.3/2

#### 4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาการบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 100,000 มีการกระจายจากหลักสิบไปหลักหน่วยให้นักเรียนสามารถแปลความหมายของโจทย์ได้

2. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาการบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 100,000 มีการกระจายจากหลักสิบไปหลักหน่วยให้นักเรียนสามารถหาคำตอบจากโจทย์ที่กำหนดให้ได้

#### 5. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย

##### 5.1 ขั้นเตรียมการ

นักเรียนทบทวนการลบที่มีการกระจายโดยครูคิดแถบโจทย์บนกระดาน ดังนี้

$$903 - 784 = \square$$

$$1,420 - 1,213 = \square$$

ครูให้ตัวแทนนักเรียน 1 คน ออกมาแสดงวิธีทำบนกระดานเพื่อน ๆ ช่วยกันตรวจสอบคำตอบว่าสมเหตุสมผลและถูกต้องหรือไม่

##### 5.2 ขั้นเสนอตัวอย่าง

(1) ครูคิดแถบโจทย์ปัญหบนกระดานดังนี้

ฟาร์มลุงดีเลี้ยงไก่ไว้ 2,871 ตัว วันนี้ขายไก่ไป 826 ตัว จะเหลือไก่กี่ตัว

ให้นักเรียนอ่านและวิเคราะห์โจทย์แล้วช่วยกันตอบคำถามดังนี้

- โจทย์กำหนดอะไร (ฟาร์มลุงดีเลี้ยงไก่ไว้ 2,871 ตัว วันนี้ขายไป 826 ตัว)
- โจทย์ถามอะไร (จะเหลือไก่กี่ตัว)
- ใช้วิธีใดในการหาคำตอบ (การลบ)
- เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ได้อย่างไร (ให้ตัวแทนนักเรียนออกไปเขียนบน

กระดาน ( $2871 - 826 = \square$ )

- จะแสดงวิธีหาคำตอบได้อย่างไร (ให้ตัวแทนนักเรียนออกไปช่วยกันเขียนบน

กระดาน) ทีละ 1 คนบนกระดาน ดังนี้

|               |                        |                     |     |
|---------------|------------------------|---------------------|-----|
| <u>วิธีทำ</u> | ฟาร์มลุงดีเลี้ยงไก่ไว้ | $2,871$             | ตัว |
|               | วันนี้ขายไป            | $\underline{826}$   | ตัว |
|               | จะเหลือไก่             | $\underline{2,045}$ | ตัว |
| <u>ตอบ</u>    | ๒,๐๔๕ ตัว              |                     |     |

(2) ครูถามนักเรียนต่อไปว่าการแสดงวิธีทำบรรทัดที่ 1 ถึง 2 นำมาจากโจทย์ปัญหาส่วนใด (ส่วนที่โจทย์กำหนดให้)

- . บรรทัดที่ 3 มาจากโจทย์ปัญหาส่วนใด (ส่วนที่โจทย์ต้องการทราบ)
- . นำส่วนใดมาสรุปคำตอบ (2,045 ตัว)
- . ตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร (2,045 เป็นคำตอบที่สมเหตุสมผล เพราะ

$$2,045 + 826 = 2,871)$$

(3) ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบว่าสมเหตุสมผลหรือไม่

### 5.3 ขั้นเปรียบเทียบ

(1) ครูคิดแถบโจทย์ปัญหาให้นักเรียนช่วยกันฝึกทักษะบนกระดาน

ข้อที่ 1 ทับทิมซื้อเสื้อ 567 บาท ซื้อกางเกง 219 บาท ทับทิมจ่ายเงินซื้อกางเกงถูกกว่าเสื้อกี่บาท

ข้อที่ 2 นักเรียนวัดน้ำดิบมีนักเรียนทั้งหมด 1,920 คน เป็นนักเรียนชาย 819 คน จะเป็นนักเรียนหญิงกี่คน

(2) ให้นักเรียนอ่านโจทย์ปัญหาพร้อม ๆ กัน แล้วช่วยกันตอบคำถาม ดังนี้

- โจทย์กำหนดอะไร
- โจทย์ถามอะไร
- ใช้วิธีใดในการหาคำตอบ
- เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ได้อย่างไร
- แสดงวิธีหาคำตอบได้อย่างไร

(3) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน เพื่อร่วมกิจกรรมดังนี้

- แจกกระดาษให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น
- ให้นักเรียนช่วยกันเขียนตอบคำถามตามลำดับขั้นตอนที่ครูถามในข้อ (2) และให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
- นักเรียนทุกคนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของทุกกลุ่ม

#### 5.4 ขั้นสรุปกฎเกณฑ์

นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ได้ว่า การแก้โจทย์ปัญหามีลำดับขั้นตอน คือ ต้องอ่านโจทย์ปัญหา วิเคราะห์โจทย์ เพื่อดูว่าโจทย์กำหนดอะไร โจทย์ถามอะไร ใช้วิธีใดในการหาคำตอบ เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ และแสดงวิธีทำเพื่อกิดหาคำตอบ สรุปคำตอบ และตรวจสอบคำตอบ และการการหาผลลบของจำนวนสองจำนวนให้นำจำนวนที่อยู่ในหลักเดียวกันมาลบกันโดยนำจำนวนของตัวตั้งลบด้วยจำนวนของตัวลบ ถ้าจำนวนในหลักใดของตัวตั้งน้อยกว่าจำนวนในหลักนั้นของตัวลบ จะต้องมีการกระจายตัวตั้งจากหลักสิบที่อยู่ถัดไปทางซ้ายมือมารวมกับจำนวนในหลักนั้น

#### 5.5 ขั้นนำไปใช้

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาว่า การแก้โจทย์ปัญหาให้รวดเร็วถูกต้องนั้นจะต้องเรียงลำดับขั้นตอนให้ถูกต้องและเราสามารถนำการแก้โจทย์ปัญหาไปใช้แก้ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนในชีวิตประจำวันได้ แล้วนักเรียนเล่นเกมจับคู่ซ้ายขวาและทำแบบฝึกทักษะที่ 5 ครูตรวจและบันทึกคะแนน

#### 6. สื่อการเรียนการสอน

1. แลปโจทย์ปัญหา
2. กระดาษ
3. เกมจับคู่ซ้ายขวา
4. แบบฝึกทักษะที่ 5

## 7. การวัด ประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน
3. แบบบันทึกตรวจผลงาน

## 8. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหาร

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บริหาร

## 9. บันทึกผลการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

## 10. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางวันทนี กะตะศิลา)

...../...../.....

## เกมจับคู่ ช่าย ขวา

### จุดประสงค์การจัดกิจกรรม

เพื่อฝึกทักษะโจทย์ปัญหาการบวกลบ

### สื่อและอุปกรณ์

บัตรโจทย์ปัญหา ประโยคสัญลักษณ์ จำนวนผู้เล่น

เล่นพร้อมกันทั้งห้องเป็นรายบุคคล

### การดำเนินกิจกรรม

1. ครูอธิบายจุดประสงค์ วิธีเล่น และสาธิตวิธีเล่น
2. ครูนำบัตรโจทย์ปัญหาการบวก การลบติดบนกระดานพร้อมกับติดประโยคสัญลักษณ์ไว้ด้านขวาโดยปิดบัตรประโยคสัญลักษณ์ไว้
3. ครูสุ่มถามนักเรียน ให้ออกไปเปิดป้ายประโยคสัญลักษณ์ ใครเปิดตรงกับบัตรโจทย์ปัญหาและเป็นคำตอบที่ถูกต้อง ครูจะเฉลยคำตอบ
4. ถ้าเปิดแล้วยังไม่ถูกต้อง ก็ให้คนต่อไปเป็นคนเปิด
5. ให้นักเรียนได้มีโอกาสออกมาเปิดบัตรได้อย่างทั่วถึง

### ซ้ายมือ

### ขวามือ

1. แม่มีเงิน 89 บาท พ่อขอไป 14 บาท แม่เหลือเงินกี่บาท

$$108 + 76 = \square$$

5. น้อยมีส้ม 12 ผล แบ่งให้น้อง 5 ผล เหลือส้มกี่ผล

$$89 - 14 = \square$$

2. แม่มีสมุด 108 เล่ม ขายไป 76 เล่ม แม่เหลือสมุดกี่เล่ม

$$12 - 5 = \square$$

3. ร้านน้ำหวานมีแก้ว 207 ใบ ตกแตกไป 93 ใบ  
ร้านน้ำหวานจะเหลือแก้วกี่ใบ

$$207 - 93 = \square$$

4. พ่อเลี้ยงปลา 815 ตัว ตายไป 59 ตัว พ่อจะเหลือปลาที่ตัว

$$815 - 59 = \square$$

## แบบฝึกทักษะที่ 5

เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหา การบวก การลบจำนวนนับที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100,000

คำชี้แจง แบบฝึกทักษะที่ 5 แบ่งเป็น 2 ตอน ให้นักเรียนทำทั้ง 2 ตอน คะแนน เต็ม 10 คะแนน

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษร ก ข ค ง หน้าคำตอบที่นักเรียน

เลือก (ข้อละ 1 คะแนน)

1. ในร้านมินมกล่องรสจืด 7,850 กล่อง มินมเปรี้ยว 5,340 กล่อง ในร้านมินมกล่องรสจืดมากกว่ามินมเปรี้ยวกี่กล่อง

ก. 2,505 กล่อง

ข. 2,510 กล่อง

ค. 2,515 กล่อง

ง. 2,595 กล่อง

2. พ่อมีเงิน 8,546 บาท แม่มีเงิน 6,429 บาท พ่อมีเงินมากกว่าแม่กี่บาท

ก. 2,103 บาท

ข. 2,107 บาท

ค. 2,117 บาท

ง. 2,963 บาท

3. พี่ฝากเงินไว้ในธนาคาร 5,682 บาท ถอนไปใช้ 1,345 บาท พี่จะเหลือเงินกี่บาท

ก. 4,333 บาท

ข. 4,337 บาท

ค. 4,343 บาท

ง. 4,387 บาท

4. แม่ค้าซื้อเงาะมา 8,370 กิโลกรัม ขายเงาะไปแล้ว 5,235 กิโลกรัม แม่ค้าจะเหลือเงาะกี่กิโลกรัม

ก. 3,115 กิโลกรัม

ข. 3,125 กิโลกรัม

ค. 3,135 กิโลกรัม

ง. 3,145 กิโลกรัม

ก. 1,200 ต้น  
ข. 1,206 ต้น  
ค. 1,216 ต้น  
ง. 1,226 ต้น

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนแสดงวิธีทำ (ข้อละ 5 คะแนน)

1. ถังน้ำใบหนึ่งจุน้ำได้เต็ม 2,550 ลิตร ตักน้ำไปใช้แล้ว 1,225 ลิตร จะเหลือน้ำในถังกี่ลิตร

## ให้วาดภาพ แสดงวิธีคิดหาคำตอบ

วิธีทำ.....

2. โทรศัพท์มือถือราคา 3,560 บาท พี่มีเงิน 2,128 บาท พี่ต้องหาเงินมาเพิ่มอีกกี่บาท

ให้วาดภาพ แสดงวิธีคิดหาคำตอบ

วิธีทำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3



แบบบันทึกคะแนนแบบฝึกทักษะที่ 5

| ที่ | ชื่อ-นามสกุล | คะแนนที่ได้ |
|-----|--------------|-------------|
| 1   |              |             |
| 2   |              |             |
| 3   |              |             |
| 4   |              |             |
| 5   |              |             |
| 6   |              |             |
| 7   |              |             |
| 8   |              |             |
| 9   |              |             |
| 10  |              |             |
| 11  |              |             |
| 12  |              |             |
| 13  |              |             |
| 14  |              |             |
| 15  |              |             |
| 16  |              |             |
| 17  |              |             |
| รวม |              |             |